

1 Korin

Pol re Korin kwomri tatame remne kiyi basrasem siglow

Kiyi late tuma.

Gwor siglow Pol re basrasem, Korin kwomke temenem Jisas rene habobo tatame remne newopitim.

Korin kwom et kwom bukre, Akaia yokwok, Grik nowselke tetane. Nugwape kel yaku, nugwape lom yokwobo wule, nugwape tame yaper rem etek ten yamenem. Er kwomri tatame nugwape rem Juda tatame bo. Nugwape rem Grik tatame.

Pol re etek temnas yin Jisas rene omuteke habobo tuma remne wesowbem. Wesowbem, rane Korin tatame rem Jisas rene omuteke habobo tatame tem. Pol re remne mesegenen Jisas reri yaku agerbo kwomke yin wesowbem, rane Korinri tatame rem wule yaper nenbem, eker re remne gwor siglow basrasem.

Wuribai yenbo tebo tumakene wule yenbo nenbo tumakene Pol re remne basrasem. Gwule kap tete tuma, ta panenbo tuma, omuteke be habobo tatame remkene tebo tuma, re remne basrasem. God rene lom yokwobo wule tuma, sam tame rem sene waibo tuma re remne basrasem. God Reri Wow re Jisas rene habobo tatame remne metkereke kitimena newobo, re remne etop kirkir basrasem. Septa 13 et nem agerbo tatame remne pap yewobo tuma yenbowai etek tetane. Jisas rene habobo tatame nugwape rem et

tuma okbop tebo. Apiy God reri metekwasbo wule Pol re Korin remnekene neremne mere, etopkap tuma yenbo basrasem.

Jisas rene habobo tatame rem kap ei negwote, rem kworer kap gabote.

(Sapta 1—4)

¹ An Pol. God re reri wuribaike habon anne leban an Krais Jisas reri werasen yi tame tem. Nemri mase Sostenes, re arenkene tetane. ² Kem Korin kwomke tetane God reri tatame, nes gwop siglow kemne newopitibo. God re kemne wepoten Krais Jisas eterke kem God reri yenbowai tatame tem. Nugwape agerbo kwomri tatame etem mere, rem God reri tatame. Rem nemri Haneyen Jisas Krais rene lom yokwobo, rem rekene namrebo. Re etemri Haneyen, re neremri Haneyen mere. ³ An Apiy Godkene Haneyen Jisas Kraiskene repne op wemetbo. Rep kemne pap meten kwobo lan kemri pap pulten kem heyar temente.

Pol re God rene wese am.

⁴ Krais Jisas eterke God re kemne pap meten kwobo labem. Eker kwokwos kwokwos an keremne habon God rene wese abo. ⁵⁻⁶ Nem Krais reri tuma kemne wesowbem, kem er tuma omuteke heyar som habobo. Eker Krais eterke God re kemne heyarwai nenbetbo. Re kemne metkereke kitmena newobo. Reri tuma wesowbo wulekene Reri Wowri purerekene ab newobetbo. ⁷ Opkap kem nemri Haneyen Jisas Krais reri tegek tete yabel omuteke kowtene, kem God Reri Wow newobo kitimena kem wuri be merintene. ⁸ Jisas

re kemne kwobo lan yin kem rene omuteke som habon yin tiptu yabel ek tete. Eker neremri Haneyen Jisas Krais reri sene yate yabel tete, re kemne yaper wos be wuri late. ⁹ God re kemne wepoten reri Yener Jisas Krais rekene gerate wem. Re neremri Haneyen. God reri teiktem tuma, kem omuteke kebese habobet.

Jisas rene habobo tatame rem wuribai kena kena tem.

¹⁰ Gesmase, neremri Haneyen Jisas Krais eterri sigke an kemne tuma neluwpelebo. Kem aboyei, kem tuma wuriwou webet. Kem gwule kap ten tuma kap naurate. Kem kap pekan kena kena kap tete. Kem wuribai wuriwou ten God reri yaku kirkir nenbet. ¹¹ Ari gesmase. Kloe etetri akek tetane tatamekene rane rem anne wesowem, kem keremwou keremwou gwule tetane. ¹² An metem, kem agerbo agerbo tuma webo. Rane kem op webo. An Pol reri sukuw. Kem rane op webo. An Apolos eterri sukuw. Rane kem op webo. An Pita eterri sukuw. Rane kem op webo. An Krais eterri sukuw. ¹³ Kem map habobo, Krais re pekan kena kena tem? Yehow. Kap, aren Pol, rem anne mek kwuren peikem, an kemne kwobo lan sam? Yehow. Kap, areri sigke rem kemne okke tirmunen kem areri tame beig tem? Yehow. Kem Krais eterri tame beigri tatame tem. ¹⁴ Kemri tame peswou Krispuskene Gaiuskene an repne okke tirmunem. Agerbo tatame bo. Eker, an God rene wese abo. ¹⁵ Opkap, tame wuri re op be wete. Pol re anne okke tirmunem, an eterri sukuw tem. ¹⁶ O, an sene haboye. An Stefanas rene eterri ake tetane tatame remne kirkir okke tirmunem.

Kap, an agerbo wuri okke tirmunem? An wuribai serem. ¹⁷ Krais re anne tatame remne okke tirmunte be werasem. Re anne werasem, an God Reri Tuma Yenbo tatame remne etopwou heyar wesowbo. More tame etem weyenbo kayenbo tumakap an wesowte wem, Krais re kwuremenem mek sam tuma oksubu tete wem.

God reri purerekene kitimenakene et Krais eter.

¹⁸ Yaper som temente tatame rem op habobo. Krais re kwuremenem mek sam tuma et workene tuma. God re sene potbo tatame nem op sanetene. Krais re kwuremenem mek sam tumak, God re reri kitimena sikabe nemne peteram. ¹⁹ God Reri Siglow op webo.

An wete, purere bukrekena tame remri
purere yaper tete tetane.

An wete, tuma wule nugwape sanetene tame
remri purere an teitkwunte tetane.

(Aisaia 29:14)

²⁰ Op tetane, nowselri purere bukrekena tame rem mapkap tetane? Nowselri tuma wule sanetene tame rem mapkap tetane? Moses Reri Wule peikbo tame rem mapkap tetane? Yenbo kanbo tuma kebese naurabo tame rem mapkap tetane? God re op peteram. Nowselri tame remri purere et aboyei wor tetane.

²¹ Eterri purerek God re habom. Nowselri tatame etemri purerek rem anne kebese be sanete. Nowselri tame rem workene tuma webo tumak an tatame remne sene ek potte. Nem er tuma wesowbo. Er tuma omuteke habote tatame remne God re potte tetane. ²² Nugwape Juda tatame rem kitimenakene bukre wos kirkir late selbo. Nugwape Juda bo tatame rem purere

bukrekene tuma kirkir mette selbo. ²³ Nerem wesowbo tuma gwop. Krais re kwuremenem mek sam. Er tuma Juda rem mette muwebo. Juda bo tatame rem habobo, er tuma et workene tuma. ²⁴ God re kenem tatame, Judakene Juda bokene rem op sanetene. Er tuma et Krais. Eter re God reri kitimenakene reri purerekene tetane. ²⁵ Nowselri tatame rem op habobo. God reri rane purere wuribai rem yaper. God reri workene purere et tameri purere teitkwuntene. Nowselri tatame rem op habobo. God reri wule rane nem labo, rem kitimenakene bo. God reri kitimena et tameri kitimena kirkir teitkwuntene.

²⁶ Gesmase. Kem op habola. God re kemne be wepotmenem yabel, kem mapkap tatame temenem? Tame habobokap, kemri nugwape tatame rem purere nugwape bo. Kemri nugwape rem kitimena o sig bukrekenbe temenem. ²⁷ Nowselri tatame rem kworer gabon op habobo. Rane tatame rem wor tetane. Rane rem kitimena bo. God re reri wuribaike nenbo, re opkap workene kitimenakene bo tatame remne kenebo. Kworer gabobo tatame rem etop lan rem sebera yabo. ²⁸ Ekeya. Tame kwuyebo tatamekene woskene bo tatamekene sigkene bo tatamekene remne God re kenebo. Opkap re nowselri tame rem habobo wos teitkwunen yaper nenbo. ²⁹ Op nenbo, yike tame wuri God reri bitmik reri sig kworer bukre be wete. ³⁰ God re kemne kenem, eker kem Krais Jisas eterkene tetane. Eterke God re reri purere nemne newobo. Eterke God re nemne tatame yenbo webo. Eterke nem God reri yenbowai tatame tetane. Eterke God re nemne

tupam, wule yaper nemne sene be keikeretene.
31 Etop tetane, eker God Reri Siglow webokap nem etop niente.

Tatame rem gabote,
 rem Haneyen reri nenbokap gabote.

(Jeremaia 9:24)

2

*Korinri tatame rem Jisas rene omuteke habobo
 wule Pol re etop wem.*

1 Ari gesmase. Kiyi an kemne lasyam, an God eterri berasmenem tuma sekene kemne wesowbem. Weyenbo kayenbo tuma an kemne be wesowbem. Purerekene tame etemri tuma wesowbokap, an kemne etopkap be wesowbem. **2** Ari wuribai an kiyi op habom. An kemkene temente, an kemne agerbo wos be wesowte. Yehow. An Jisas Krais eterri tumawou kemne wete. Krais eterne rem mek kwuren peikkeren sam tuma, etopwou an kemne wesowte habom. **3** Kiyi an yan keremkene temenem, an kitimenakene be temenem. An kenakem aken polpolbem. **4** An kemne wesowen peikbem Tuma Yenbo an tame etemri wuribai purerek be webem. Yehow. God Reri Wow reri kitimena an kemne peteram. Kem lan op wem. Et sekene. **5** Opkap kemri Krais rene omuteke habobo wuleri somo et tame purere bo. Kemri omuteke habobo wuleri somo et God reri kitimena.

God Reri Wow re nemne wuribai purere yenbo newobo.

6 Etop tetane, God reri sespe tem tatame remne an purere yenbokene tuma peikbo. Et nowselri

tame etemri wuribai purerekap bo. Et nowselri kitimenakene keryen yen etemri wuribai purerekap bo. Etemri kitimena yaper tete tetane. ⁷ Nem wesowbo purerekene tuma et God eterri berasmenem purerekene tuma. Et tuma nowselri tatame nugwape rem be mettene. Kiyisapewai, nowsel be nenmenem yabelke God re wuribaike op habom. Anne omuteke habote tatame remne an yenbowai nente tetane. Et God eterri purerekene tuma. ⁸ Et tuma nowselri keryen yen rem be sanemenem. Rem op sanemente wem, rem nemri Hadebaswai Haneyen rene be poten mek kwuren peikkeren sate wem. ⁹ God Reri Siglowri Tuma op webo.

Tame lek be lam, wanke be metem,
 wuribaike kiyi be habom wos,
 God rene pap yewobo tatame remne re opkap
 heyar nente tetane.

(Aisaia 64:4)

¹⁰ God Reri Wowke berasmenem purere neremne peteram. God Reri Wow re aboyei wos sopen heyar labo. God reri kik tetane wuribai purere re kirkir labo. ¹¹ Nem more tatame, nemri wow etemwou remri kworer heyarwai sanetene. Etopkap, God Reri Wow eterwou re God reri wuribai purerekene kebese sanebo. ¹² God re Reri Wow nemne werasen yam, re nemri wuribaike tetane. Nowselri tame etemri wuribai purerekap nem be tetane. Eker God re nemne nenbokap nem sanetene.

¹³ Nem reri tuma wepeikbo, nem more tameri purerek be webo. Yehow. God Reri Wow re

nemne wepeikbem tuma, nem Reri Wow tetane tatame remne wepeikbo.

¹⁴ God Reri Wow be tetane tatame, rem God Reri Wow newobo wule be potem. Opkap tame rem er wule welepe be sanen op habobo. Er wule, et wule yaper. God Reri Wow tetane tatame rem er wule welepe sanen se pebo. ¹⁵ Tatame rem God Reri Wowkene tetane, rem be wos yenbokene be wos yaperkene, rem etop heyar se pebo. Agerbo tatame rem God Reri Wowkene tetane tatame remne kebese se be pebo. ¹⁶ God reri basrasem tuma op webo.

Tatame rem Haneyen reri wuribai be sanebo.

Tatame rem rene wuribai purere kebese be newobo.

(Aisaia 40:13)

Krais reri wuribai neremkene tetane.

3

God reri tatame rem eterri yaku nen tatame.

¹ Gesmase. Kiyi an keremkene temenem, God Reri Wow tetane tatame remne tuma wesowbokap, an kemne etopkap be wesowbem. Yehow, an kemne nowselri wule kulke tetane tatame remne wesowbokap, an kemne etop wesowbem. Kem samsam Jisas rene habobem, kem geibile yenkap temenem. ² Opkap an kemne mukwou newon abem. Kem kiti nak kebese be ate. Gwopte mere, kem kik tetane tuma kebese be mette. ³ Kem nowselri wule kulke som tetane, kem yaper wos som nenbo. Kem lakemase remkene pap yaper metbo, kem awosein awosein tuma naurabo. Kem op nenbo, nem sanetene, kiyiri wuribai yaper kem som tetane. Nowselri tatame etem nenbokap

kem som nenbo. ⁴ Kem rane op webo. An Pol eterri sukuw, an eterri tumawou mette. Rane rem op webo. An Apolos eterri sukuw, an eterri tumawou mette. Opkap kem nenbo, et nowselri tatame etem nenbokap.

⁵ Kem habola. Apoloskene arenkene nes keryen yen bo. Nes God reri yaku nen tamedewou. Haneyen re nesne wulare wulare nente wem yaku, nes etop nenbo, kem tasen Krais rene omuteke habobo. ⁶ Nowri awos supa seitbokap, an God Reri Tuma kemne kiyi wesowbem. Now top sebokap, Apolos re yuri yan kemne God reri wule peikbem. Nowri awos rekwbokap, God eter re kemne kitimena newobo, kem sespe tebo. ⁷ Awos supa seitbo tame reri sig nem bukre be webo. Now top sebo tame reri sig nem bukre be webo. God eter re webo, awos re rekwan nugwape tebo. Opkap, eterwou re sig bukre potbo. ⁸ Awos supa seitbo tame, now top sebo tame rep yaku kirkir nenbo. Wulare wulare rep nenbemkap, God re repne tokwo newote tetane. ⁹ Nes Apoloskene nes God eterri yaku nen tamesip. Kem God eterri nowkap, nes yaku etek nenbo.

God reri yaku nen tame rem ake yaku nenbo tamekap.

Kerem kem God reri akekakir kirkir tetane. Re yaku kemke nenbo. ¹⁰ God re anne newom kitimena, an ake yaku purere bukre tetane tamekap tem. Ake kwat yenbo yewobokap, an yan kemne God Reri Tuma kiyi wesowbem. Sene agerbo tame re ari yeworuwem kwat ake etek nenbo. Ake er kwatke nenbo tame wulare wulare, kem er yaku

heyar me nente. Kem yaku yaper kap nente. ¹¹ God re nawo kwat wuriwou kiyi yewom. Jisas Krais eterwou re er nawo kwat. Tame wuri re agerbo nawo kwat be yewote. Bokem! ¹² Rane ake nenbo tame rem pakap wos poten er kwatke eilik rasen yaute. Et gol, silva, kel bukre tupabo pak ake nenbokap. Rane rem me yaper poten er kwatke eilik rasen yaute. Et me, top, regerke nenbo akekap. ¹³ Krais re sene yan tuma nente Yabel tegek tetek, aboyei tatame remri nenbemkap kwom geike ek tete. Er Yabelke, ker re wulare wulare tatame remri nenbem yaku lisen seilate. Opkap, remri nenbem yaku et yenbo o et yaper, tatame rem etop late. ¹⁴ Tame re ker be eite woske ake kwat ek yewote, ker re yan er ake be eite, er ake nenem tame re tokwo potte. ¹⁵ Tame reri nenem ake kerke eikeipte, re tokwo be potte. Tame eternewou God re potte. Tame rene kerke piskar potbokap, God re rene etop potte tetane.

Kem God eterri kwobor.

¹⁶ Kem God eterri kwobor. Reri Wow re keremri wuribaike tetane. Kem etop sanetene. ¹⁷ God Reri Kwobor et eterriwou. Kerem kem God Reri Kwobor. Op tetane, ta o tame re God Reri Kwobor yaper nente, God re er tame rene sein yaper nente tetane.

Nem tatame remri sig bukre kap wete.

¹⁸ Kem kworer mane yikokote. Kemri wuri re op habote. An purere tetane tame. Er tame re nowselri tame remri wor tetane tamekap kiyi tete. Opkap re purerekene sene ek tete. ¹⁹ Nowselri tatame rem webo, et purere yenbo. God re webo,

et wor tetane purere. God Reri Siglow tuma et op webo.

Purerekene tame remne God re etemri purerek remne mankapke keikerebo.

(Jop 5:13)

20 God Reri Siglow op basrastene.

Purerekene tame remri habobokap et oksubu tebo.

Keryen Yen re etop sanetene.

(Buk Song 94:11)

21 Opkap, kem tame wuriri sig bukre kem mane wete. Sekenewai. Aboi wos et keremri.

22 Aren Pol, Apoloskene Pitakene nem keremri. Aboyei wos et keremri. Gwor nowselkene le kelpe som temente wulekene tame sabo wulekene et keremri. Gwopte tetane woskene yuri tete woskene aboyei et keremri. **23** Kem Krais eterri. Krais re God eterri.

4

Haneyen eter, re reri tatame remri yaku se pebo.

1 Kem arenkene agerbo Tuma Yenbo wesowbo tamekene nemne op habo. Nem Krais eterri yaku nen tame, nem God reri kiyi berasmenem tuma lakerebo. **2** Opkap yaku nen tame rem wos wuri op nenbet. Rem remri yaku lakere tame reri webo tuma omuteke meten nenbet. **3** Kerem o agerbo tame rem anne se pen tuma wete, an be habote. An kworer be se pebo. **4** Ari wuribaike an habobo, an yaper wos be wuri nenem. Kap, an yaper nenem o bo? Haneyen eter re wete, an tame yenbo o an tame yaper. Haneyen eter re anne se pebo. **5** Tuma nen yabel be yatene,

eker kem tatame remri nenbokap eipye kap se pen tuma nente. Haneyen re sene yate yabel tete, kem etop kowte. Re yate, eter re aboyei tatame remri nenbem wos heyar se pete tetane. Re wetek, remri kerneirke berasmenem wos kwom geike tete tetane. Tatame remri wuribaike berastene wos, re aboyei tegek wesowkeipte. Tatame etem wulare wulare habobokap, remri nenbokap, re remne wete, et yenbo o et yaper.

Korin rem remri sig kworer yenbo wem.

⁶ Gesmase. Gwor tuma an kemne kwobo late habobo, eker Apolos arenkene nenbokap an kemne webo. Kem nesne habon gwop tuma tobo heyar op mette. Kem God reri siglowke tetane tuma heyar nen. Kem kap gabon op wete, tame wuri re yenbo, agerbo tame re yaper. ⁷ Yike kemne taresi tame wem? God re kemne kitimena be newote wem, kem kitimena be wuri temente wem. God re kemne aboyei wos newom, eker kem kworer kap gabon op wete. Ari delek an potbo.

⁸ Kap, kem wos wuri be mirentene? Kap, kem kel wo rkene tame tetane? Kap, kem keryen yen tetane, nes keryen yen be tetane? Ekeya, nes op selbo. Kem keryen yen tete, opkap nes keryen yen keremkene kirkir tete. ⁹ Bokem! An op habobo. God re wem, nem eterri werassen yi tame, nem tiptuwai tetane tame tem. Tuma nenen kwom geike pen sate tame, nem etemkap. Aboyei nowselri tatamekene God reri kwomri tamekene remri bitmik pen sate tame, nem etopkap tame. ¹⁰ Krais reri sigke nem yaku nenbo, tatame rem nemne wor tetane tame webo. Kem neremkap bo. Krais reri purere kem heyarwai

mettene! Nem kitimenakene bo. Kem kitimena bukrekene tetane! Nem sigkene bo tame. Kem sig bukre tetane tame! ¹¹ Kiyi nem God reri werasen yi tameri yaku tasen yin gwotepte mere, nem tewok tewok si kwoi san ok segebo. Nem kerap wole wos yaper wubo. Tewok tewok tame rem nemne paku pebo. Nem maime kwom bo, nem kwomke kwomke sewurbo. ¹² Nem yaku bukre letke kirkir kerebo, nem wesom teselbo. Tatame rem nemne tuma yaper webo, nem God rene wemetbo, re remne heyar sein nente. Tatame rem nemne yaper nenbo, nem taskurbo. ¹³ Tatame rem nemne tame kwuyebi, nem remne tuma yenbo sein webo. Nowselri tatame rem nemne op habobo. Rem tamek septibo wos yaperkap. Rem nugwape tatame etemri tewo teitbo wos yaperkap. Gwopte mere, rem nemne etop som habobo.

Korin tatame rem reri nenbemkap nente, Pol re etop selbo.

¹⁴ An kemne gwor tuma basrasbo, kem sebera kap yate. Kem areri meseke mogulri yen, eker an kemne opkap tuma weiwebo. ¹⁵ Nugwape nugwape tatame ok (10,000) tame, God Reri Tuma peikbo tame, rem kemne lakerete wete, kem ha wuriwou tetane. An Tuma Yenbo kemne kiyi wesowbem, kem Krais Jisas rekene ek tem. Eker, an keremri apiykap tem. ¹⁶ Op tetane, an kemne op neluwpelebo. Aren nenbokap, kem etop nente. ¹⁷ An kemne kwobo late habobo, eker an Timoti rene werasen kemne lasyate. Krais eterke re ari meseke mogulri tuma heyar metbo yenkap. Aren tobobo Jisas Krais reri wule ager, re kemri

wuribai lisokote. Er wule an kwomri kwomri Jisas rene omuteke habobo tatame remne peikbo.

¹⁸ Keremri rane rem op habobo, Pol re nemne be lasyate tetane. Etop habobo, rem kworer gabon mangure tebo. ¹⁹ Haneyen re kirkir wete, an kemne eipye lasyate. An yate, er sig kworer gabobo tame remri tumawou an be mette. An remri kitimena lek lan sanete. ²⁰ God reri kwom panen sibo tatame, rem tumawou be webo, rem God reri kitimenak wule yenbo kirkir nenbo. ²¹ An kemne wemetbo. An kemne lasyate, an paku kirkir sen yate? O, an kemne pap yewon elen me temente?

Jisas rene habobo tatame rem yaper wos sene kap nente.

(Sapta 5—6)

5

Korin tame wuri re mye bisi yibem.

¹ Sekenewai. An metem, kemri tame wuri reri nenbokap et yapersubuwai. An metem, re ha reri amewar ta tene panem. God sekene eterne be lom yokwobo tatame, etem mere rem etopkap wule yaper be nenbo. ² Mapurke kem keremri sig kworer bukre som webo. Kem pap yaper ten kirate. Opkap nenbo tame rene kem wekrokte. Re keremkene kap tete.

³ An kaike tetane, ari wuribaike an kemkene tetane. An kemkene etopkap tetane, eker an nemri Haneyen Jisas eterri sigke er tame reri yaperwai nenbemkap an eker muwai webo.

⁴ Haneyen Jisas reri kitimena kemkene ari

wuribaikene nem wuriwouke duwte. ⁵ Duwte, kem tuma kirkir ten er tame yaper rene Satan eterri letke rasen reri wesom yaper tete. Op nentek, Haneyen Jisas Re Sene Yan Tuma Nente Yabelke, God re er tame reri wow sene potte.

Pol re op wem. Korin tatame rem tame yaper rene wekrokte.

⁶ Kem kerem kworer sig yenbo webo, et yaper-wai. Kem mettene. Geil pelbo wos kera temente, geil nugwape pelen bukre tete. ⁷ Kem kiyiri geil pelbo wos poten septite, et wos yaper septibokap. Op nente, kem aboyei kem yenbowai som temente. An mettene, kem etopkap heyar tetane. Krais, neremri Sipsip Yen, rene rem pen samke, re God rene kwar pem. Eker God Re Israel Remne Isip Etemri Letke Potem Yabel tete nenbo, nem okbop ten kowtene. ⁸ Nem er yabel okbop tete, nem kiyiri geil pelbo woskene geil be ate. Et wule yaperkene agerbo tatame remne pap yaperkene geilkap. Nem pelbo woskene bo geil etopwou ate. Et wule yenbokene tuma sekene geilkap an okbop tebo. ⁹ Kiyi an agerbo siglow kemne basrasen newopitim, an kemne op weiwen. Kem muye bisi mare bisi yibo tatame etemkene mane gerate. ¹⁰ An kemne be wem, kem God rene be habobo tatame aboyei kap mesengente. Muye bisi mare bisi yibo, wos ayekutebo, wos bisi abo, sukwiye wurabo tatame remkene mane gerate, an etop be webo. Yehow. Kem opkap tatame remne mesegente wete, kem gwor nowsel kirkir mesegente. ¹¹ Ari kiyi basrasem tuma tobo re gwop. Yike tame rem op webo. An Jisas rene

omuteke habobo, an kemri mase. Op webo tame rem gwopkap yaper wos nenbo, rem muye bisi yibo, o rem agerbo tameri wos ayekutebo, o rem sukwiye wurabo, o tame kwuyebo, o rem ok yaper an sisi pebo, o rem bisi abo, opkap nenbo tame kem remkene mane gerate. Kem remkene awos mane kirkir sin ate. ¹²⁻¹³ Tuma sekene. God rene be habobo tatame remne se pebo, et areri wos bo, et God eterri wos. Re remne se pebo. Keremri wos gwop. Kem kemri kwomri Jisas rene habobo tatame remne se pete. God Reri Siglow op webo. Kemri borke tetane tatame yaper remne kem wekroken yite.

(Lo 13:5; 17:7)

6

Jisas rene omuteke habobo gesmase rem awosein awosein tuma mane nente.

¹ Kemri wuri re God rene habobo tame remkene tuma nente, re God rene be habobo tame remri bitmik mane yin teten gesmase remne tuma nente. Kem op mane nente. God rene habobo tame rem kemri tuma meten heyarte, et yenbo. ² Kem kiyi metem, nem God eterri tatame, nem aboyei nowselri tatame remne se pen tuma nente tetane. Etop tetane, gesmase etemri gwule eisow kem kebese meten heyar kelmenate. ³ Kem kiyi metem, yuri nem God reri kwomri tame remne nem kirkir se pen tuma nente tetane. Eker, gwopte tetane gwule nem kebese heyar namren kelmenate. ⁴ Kem tuma temente, kem yikeri bitmik teten rem kemri tuma mette? Kap, kem God rene be habobo tame remne lebate, rem kemri

tuma mette? ⁵ An kemne tuma wuri wemette, kem sebera yate. Kap, et tuma sekene? Kap, kemri tame wuri re purere wuribaikene bo, re keremri tame remri gwule re kebese be meten kelmenate? ⁶ Yehow! God rene habobo tame wuri re God rene habobo agerbo tame rene panen yin God rene be habobo tuma metbo tameri bitmik teten lake o mase rene tuma ek nenbo!

⁷ Kem God rene habobo tatame gesmase remne tuma nenbo, nem labo, kem Jisas eterri wule briagiyebo. Rem kemne yaper nenem, kem tuma be wete, et yenbo. Rem kemri wos potem, kem tuma be nente, et yenbo. ⁸ Kem op be nenbo. Kerem, kem gesmasekene awosein awosein yaper nenbo. Kem awosein awosein yikokon remri wos bupo me potbo.

⁹ Kem kiyi metem, tatame yaper rem God reri panen si kwom be yaute. Kem wor kap tete. Muye bisi mare bisi yibo tatame, sukwiye wurabo tatame, agerbo tatamekene kep tebo tatame, tame rem agerbo tamekene kep tebo tame, ¹⁰ bisi abo tatame, agerbo tameri wos ayekutebo tatame, ok yaper an sisi pebo tatame, tame kwuyebo tatame, tame remne yikokon remri wos potbo tatame, opkap tatame rem aboyei God reri panen si kwom be yaute. ¹¹ Kiyi kemri rane tatame rem etop-kap nenbem. Haneyen Jisas Kraiskene God Reri Wowkene rep kemne reri nepke wiykiyam, kemri nenbem wos yaper poten septim. Rep kemne God rene newon kem eterri tatame ten re kemne tatame yenbo labo.

Nemri wesom et God Reri Wowri ake.

¹² Rane tame rem op webo. Be wos God eterkene gavman etemkene be sewaitene, nem er woskene nente. Op webo. Aren, an remne sein op webo. Rane wos kem nenbo, er wos et kemne kwobo be labo. An kebese kirkir wete, be wos God eterkene gavman etemkene be sewaitene, ankene nente. Op tete tetane, an wos wuriri kulke be tete tetane.

¹³ Rane tame rem op webo. Awos et sigowke yewobo wos, sigowk et awos potbo wos. Et sekene. Op tete tetane, God re wete, awoskene sigowkkene legete tetane. Nemri wesom re muye bisi mare bisi kap yite. Nemri wesom et Haneyen eterri yaku nenbo wesom. Haneyen re nemri wesom lakerebo. ¹⁴ God re Haneyen rene selek nenewayen sim. Eterri kitimenak re nemne kirkir nenewaite tetane.

¹⁵ Kem kiyi metem, kemri wesom et Krais eterri wesom tep. Kap, an Krais eterri wesom tep poten mare bisi yi ta tekene yin tuknan wesom wuri tete? Bokem! Kem Krais eterri let tewo, le, wesom tep. ¹⁶ Tame re mare bisi yi ta tene yibo, rep wesom wuriwou tetane. Kap, kem gwor tuma be mettene? God Reri Siglow op basrasem.

Tamekene takene rep wesom wuri tete.

(Stat 2:24; Matyu 19:5; Efesus 5:31)

¹⁷ Haneyen eterkene bogtene tame re Haneyen eterkene wuribai pap wuriwousubu tetane.

¹⁸ Muye bisi yibo wulekene mare bisi yibo wulekene kem amekwun. Tame rem agerbo wule yaper nenbo, rem wesom kworer yaper be nenbo. Muye bisi yibo tame rem wesom kworer yaper nenbo. ¹⁹ Kap, kem etop be mettene? God re Reri Wow kemne newom, re keremri wuribaike

tetane. Kemri wesom et eterri ake. Kemri wesom et keremri bo. Et God eterri. ²⁰ God re kemne tokwo bukrewaike tupam. Eker kemri wesom kem yenbo wulewou nenbet. Opkap God re sig bukre potbet.

Pol re tatame narpanebo tuma wesowem.

(Sapta 7)

7

Pol re tatame narpanebo tuma wesowem.

¹ Sene an kemri siglowke basrasen wemetem tuma kemne sein basrasbo. Ekeya. Tame re ta be panete, et yenbo. ² Op tete tetane, nugwape bupo me tebo tatame rem mare bisi muye bisi yibo. Et yaper. Eker wulare wulare tame rem ta panete, wulare wulare ta rem tame yite, et yenbo. ³ Ta te etetri tame rekene tuknate wete, re tene kap sewaite. Tame re eterri ta tekene tuknate wete, ta te rene kap sewaite. ⁴ Ta te kap op wete, ari wesom et areriwou. Yehow. Teri wesom et etetri tame eterri. Tame etopwou. Re kap op wete, ari wesom et areriwou. Yehow. Reri wesom et eterri ta etetri. ⁵ Tatame rep etep tuknate, rep awosein awosein kap sewaite. Rep kirkir ten rane yabel rep kena kena bupo me tete, God rekene tuma namrete, et tumakene bo. Yuri rep sene etep tuknate. Op nente, Satan re repne sailaweite. ⁶ An gwor tuma webo, an kemne me be sewaibo. Yehow. An keremne kwobo labo, eker an gwor tuma kemne webo. ⁷ An tame wori tame. An selbo, kerem mere kem etop temente. Op tete tetane, God re tatame remne wulare wulare kitimena kena kena

newobo. Tame wuri re kena wuri potbo. Agerbo tame re agerbo potbo.

⁸ Muyensi yen tatamekene wane takene remne an op webo. Aren tetanekap kem etop temente, et yenbo. ⁹ Narpanete pap tetebo tatame, kem wuribaike etop kap som habobet. Kem tame yite, o ta panete. Kemri wuribaike kap ten kem muye bisi mare bisi kap yite.

¹⁰ Takene tame, tamekene ta remne an gwor wule wesowte nenbo. Et areri wule bo. Et Haneyen eterri wule. Re op wem. Ta te tame rene mane mesegente. ¹¹ Ta te tame mesegente, te bupo me temente. Yuri te habolaweweite, te teri tame rene sene yin bogte. Tame rem remri ta mane wekrokte.

¹² Rane tuma aren an agerbo tatame kemne webo. Gwori tuma et Haneyen eterri tuma bo. An areri wuribaike haboye, an kemne op webo. Jisas rene omuteke habobo tame reri ta te Krais rene omuteke be habobo, te rekene temente webo, re er ta tene mane wekrokte. ¹³ Jisas rene habobo ta teri tame, re Krais rene omuteke be habobo, re tekene temente wete, reri ta te rene mane pelebitete. ¹⁴ Jisas rene omuteke be habobo tame, re omuteke habobo ta tene panetene, God re rene poten rene tame yenbo webo. Jisas rene omuteke be habobo ta, te omuteke habobo tame rene yin sitene, God re tene poten tene ta yenbo webo. Repri yen remne God re kirkir poten yenbowai webo. God re etop be nente wem, remri yen rem God rene be lom yokwobo tatame etemri yenkap tetane. ¹⁵ Omuteke be habobo ta o tame, rem remri omuteke habobo ta o tame remne mesegente selte, remkene mesegente. Op tete,

Jisas rene omuteke habobo tatame rem remne kap nakeikerete. God re kemne webo, kem gwule kap tete, kem heyar me temente. ¹⁶ Kem ta, kem habote. Tame re omuteke be habobo, re nerenkene som temente, re kap Jisas rene habobo tame tete o? Ne be sanetene. Tame, kem habote. Ta te omuteke be habobo, te nerenkene som temente, te kap Jisas rene habobo ta tete o? Ne be sanetene.

Nem God eter webokap nente.

¹⁷ Haneyen Jisas re kemne kitimena newobokap, kem etop som nenbet. God re kemne wepoten kem Jisas rene omuteke habobo tatame tem, er yabel kem temenemkap kem etopkap som temente. Opkap tuma an aboyei kwomri kwomri Jisas rene habobo tatame remne etop weiwebo. ¹⁸ God re mare tumas kutem tame wuri rene wepotem, er tame re mare tumas mane subte. God re mare tumas be kutetene tame wuri rene wepotye, er tame re mare tumas mane kutete. ¹⁹ Jisas rene habobo tame rem mare tumas kutem o be kutetene et bukre wos bo. Bukre wos et rem God reri wule heyar meten nenbet. ²⁰ God re kemne wepoten kem Jisas rene habobo tatame tem, er yabel kem wulare wulare temenemkap, kem etop som temente. ²¹ God re kemne wepoten yabel kem yaku bop nenbo tatame temenem, kem kap op habo op habon er yaku kap mesegente. Yuri ne er yaku mesegente kelow late, ne etek yite. Et tuma bo. ²² God re wepotem yaku bop nenbo tatame, rem Krais reri tatame. Wos wuri remne be keikeretene. Etopkapwou som tetane. God re wepotem wos wuri be keikeretene tatame,

rem Krais reri tatame mere. Op tetane, rem Krais eterri yaku bop nenbo tatame. ²³ Krais re kemne tokwo bukrek tupan potem. Eker kem nowselri tatame etemri kulke kap tete. ²⁴ Ari tatame nowu. God re kemne wepotem, kem wulare wulare mapkap temenem, kem etopkap som temente, kem eterkene gerabet.

Pol re tuyensi yen tatamekene wane takene etemne wem tuma.

²⁵ Kem anne siglow basrasen tuyensi yen tatamekene wane takene remne wemetem. Haneyen re opkap tuma anne be wem. Kem sanetene, re anne pap meten an tuma sekene webo tame tem. Eker an ari wuribaike kemne op wete. ²⁶ Gwopte et yabel yenbo bo, eker an habobo, kem tame, kemri tetanekap, kem etop temente, et yenbo. ²⁷ Takene tame kem kemri ta kap mesegente. Tame wori tame, kem ta panete, kap habote. ²⁸ Tame re ta panete, re wule yaper be nente. Muyensi yen ta te tame yite, te wule yaper be nente. Kwokwos kwokwos hekna habona wule yaper, narpanetene tatame remne potbo. Opkap wos kemne kap tete, an etop selbo.

²⁹ Tatame nowu. Kem sanetene, nowsel legete nenbo. God reri yaku nenbo yabel nugwape be tetane. Eker, yentakene tame, kem tame wori tame etem tetanekap temente. ³⁰ Mokwo sibo tatame, kem mokwo be sibo tatamekap site. Okbop ten sak keyebo tatame, kem okbop be tebo tatamekap tete. Wos tupabo tatame, kem woskene bo tatamekap temente. ³¹ Nowselri yaku nenbo tatame kem nowselri yaku be nenbo tatamekap temente. Gwopte tetane nowselkene

nowselri woskene rem yabel nugwape be tete.
Eker an etop webo.

³² Kem nowselri wos wuribai op habo op habote, an muweye. Tame wori tame rem nowselri wos be op habo op habobo. Rem God reri selbokap habobo. Eker rem God reri yakuwou nente habobo. ³³ Takene tame rem nowselri wos op habo op habobo. Rem etemri ta etemri selbokap habobo. ³⁴ Opkap, rem wuribai pes tetane. Rem God reri yakukene yenta remri yakukene nente habobo. Tame wori ta etem, wane ta etem, rem wesomkene wuribaikene God rene newote habobo. Eker rem reri yakuwou nente habobo. Tamekene ta rem tame reri selbokap habobo, eker rem nowselri wos kirkir op habo op habobo. ³⁵ An kemne kwobo late habobo, eker an er tuma webo. An kerem nenbokap boker be sewaibo. Yehow. An selbo, kem wule yenbo nenbet. Kem Haneyen reri yaku murese nenbet. Nowselri wos yaper wuri kemne kap keikerete.

³⁶ Muyensi yen tame wuri re muyensi yen ta wuri tene get wete, re habote, re tene wule yaper nenem. Re tene pap bukre tetete, re agerbo kelow laweite, re tene me panete. Opkap tete, re tene wule yaper be nenem. ³⁷ Muyensi yen tame wuri reri purere wuribai yaper be tete, re reri wuribai purere heyar lakerete, re rene get wetene muyensi yen ta tene be panete wete, eker rep pes pes bupo me temente. Et wule yenbo. ³⁸ Tame rem ta panete wete, et yenbo. Tame rem ta be panete wete, et yenbowai.

³⁹ Ta rem remri tame kap mesegente. Tame re sate, wane te agerbo tame sene yite habote, te rene

yite. Te Jisas rene habobo tame rene yite. ⁴⁰ Aren, an op habobo. Wane ta te tame sene be yite, te okbopwai tete. God Reri Wow re arenkene tetane, eker an etop webo.

Jisas rene habobo tatame rem sukwiye remne kwar pebem kit ate o be ate?

(Sapta 8-10)

8

Pol re sukwiye kwar pebo kitituma wesowem.

¹ Kiyi kem anne sukwiye kwar pebo kitituma wemetem. Rane tame rem op webo. Nem aboyei nem purere tetane. Et sekene. Opkap purere tetane tame rem kworer gabobo. Pap yewobo wule sebo tame rem agerbo Jisas rene habobo tatame remne kwobo labo. ² Rane tame rem op habobo. Nem purere nugwape tetane. Op webo tame rem purere be sanekeiptene. ³ God rene pap yewobo tatame remne re heyar sanetene.

⁴ Etop tetane, an sukwiye kwar pebo kitituma kemne weiwete. Nem op sanetene. Sukwiyekene wuryakene rem wos sekene bo. Et tame letke nenbo wos. Nem op sanetene. God wuriketwou re tetane. Re God sekene. Agerbo god be wuri tetane ⁵ Rane tame rem op webo. Arkwu gambo nugwape rem nelkene selkene tetane. Rem neremri keryen yen. Rem neremri god. ⁶ Nerem, nem etop be webo. Nem op webo. God wuriketwou tetane. Re neremri Apiy God. Aboyei wos eter re nenem. Nem eterri tatame. Eterke nem tetane.

Nemri Haneyen wuriwou tetane. Re Jisas Krais. Eterri letke God re aboyei wos nenem. Eterke nem tetane.

⁷ Jisas rene habobo tatame aboyei rem opkap sespe purere be tetane. Kiyi rem sukwiye a wurabem. Gwopte rem wor tetane. Rem habobo, rem sukwiye kwar pete kitii ate, remri wuribai yaper tete. ⁸ Be awos nem ate o nem be ate, God re op be wete. Et yenbo o et yaper. Yehow. Nem be atek, God re op be wete. Kem tatame yenbo. Nem ate, God re op be wete. Kem tatame yaper. ⁹ Heyar la. Kem samsam gesmase etemri wuribai yaper kap nente. Kemri wurbai kem aboyei awos kebese abo. Kem etop nente, samsam gesmase rem opkap awos kirkir ate, remri wuribai yaper ten wule yaper nente. Et yaperwai.

¹⁰ Kem purerekene tame, kem kwobor wuren sukwiye kwar pebo kitii ate, samsam tame re kemne late, re pap teten kirkir ate habobo. ¹¹ Samsam God rene omuteke habobo tatame rem kerem purerekene tame, kemri wule tobote, rem yaper tete tetane. Er tatame rem kemri gesmase. Krais re etemri yaper nenbem woske sam! ¹² Opkap wuribai kitimenakene bo Jisas rene habobo tatame remri wuribai kem yaper nente. Kem remne wule yaper kirkir nente. Kem Krais eterne mere yaper kirkir nente. ¹³ Rane awos nem ate, gesmase remri omuteke habobo wule yaper tete. Etop tetane, an kitii noyi ten sene be ate. An ari gesmase remri wuribai yaper kap nente.

9

Pol re werasenyi tameryaku nenbo re tokwo be

potem, re metekwasem.

¹ An God reri yaku nen tame, eker an ari wuribaike an kel yaku be nenbo. God re anne wem, an Jisas reri werasen yi tame tetane. An Haneyen Jisas rene areri lek lam. An kemne God Reri Tuma wesowbem, kem omuteke meten God reri tatame tem. Kem etop mettene o kem be mettene? ² Rane tatame rem op webo. Pol re Jisas reri werasen yi tame bo. Mane habote. Kerem, kem mettene, an Jisas reri werasen yi tame. An kemne God Reri Tuma wesowbem, kem omuteke habobem. Eker kem mettene, an Jisas reri werasen yi tame tetane.

³ Rane tame rem anne ker we tobo webo, an remne tuma sein op webo. ⁴ Nem Jisas reri werasen yi tame yaku nenen rem nemne awos sein newote, kap, et yaper? ⁵ Jisas reri werasen yi tame, Pita eterkene Jisas reri mase etemkene, rem Jisas rene habobo ta panem, etemkene sewurbo. Kap, an etemkap nente, et yaper? ⁶ Aren Barnabaskene neseswou nes kel yaku kirkir nenen awos tupabo, kap, et yenbo? ⁷ Yike ei nai tame rem remri awos tupabo? Yike now yaku nenbo tame rem nowri awos be poten abo? Yike por awos newon abo tame, rem por pebo, rem kitte be abo?

⁸ Tame remri purere wuribaike an be webo. God reri wule kirkir an etop webo. ⁹ God re Moses rene newom Wule op webo.

Bulmakau rem wit supa teit sigabo,
kem remri tumas kep kap peikkerete.
Rem wit supa kirkir ate, et yenbo.

(Lo 25:4)

Kap, God re bulmakauwou remne habon etop wem? ¹⁰ Yehow. Er basrastene tumak re neremne

mere kirkir webo. God re selbo, now nenbo tatamekene now awos kwoi perbo tatame rem now yaku bupo boker nenbo. Rem awos poten ate habobo, eker rem now yaku nenbo. ¹¹ Nes kemne God Reri Tuma wesowbem, et wuribai heyarbo yaku. Nes er yaku op nenbem, kem nesne wesom heyar nenbo wos, nesne sein newote. Kap, kem etop kebese nente? ¹² Kem kirkir ten agerbo tame remne habon wesom lakerbo wos newobem. Berke kem kirkir be ten nesne nugwape be habon wesom lakerete wos be newom?

Nes kemne be wem, kem nesne nugwape habote. Yehow. Nes Krais reri Tuma Yenbo yibo kelow kap tukte, eker nes taskuren kemne wesom lakerbo wos be wemetbem. ¹³ Kem mettene, God Reri Kwoborri yaku nenbo tame, rem awos etek poten abo. God rene kwar pebo tiyke yaku nenbo tame, rem er tiyri awos poten abo. ¹⁴ Etopkapwou Haneyen re nemne op nente webo. Tame rem reri Tuma Yenbo wesowte, tatame rem er tuma mette, rem tuma wesow tame remne awoskene agerbo woskene sein newote.

¹⁵ Eker an kemne awos kebese wemette, an op be nenem. An gwor tuma kemne basrasbo, an kemne wos wemette muwebo. An kiyi sate habobo, eker an kemne wemette! An kemri wos be potem, eker an ari sig kworer kebese gabobo. Yike anne be wuri sewaite. ¹⁶ An tatame remne Jisas reri Tuma Yenbo wesow yaku nenbo, an kworer kebese be gabote. Haneyen re anne er yaku nente wem. An reri Tuma Yenbo be wesowte wem, an yaper tete wem. ¹⁷ Ari purerek an er yaku nente wem, an tokwo kirkir potte wem. God

eter, re anne yaku nente werasem, eker an er yaku nenbo, an mangure be tebo. ¹⁸ Op tebo, be tokwo an potbo? Ari potbo tokwo et gwopkap. An tatame remne God reri tuma wesowbo, an remne tokwo be wemetbo. An remne tuma bupo me wesowen sewurbo. An er yaku op nenbo, an metekwasbo.

Pol re nugwape tatame remri yaku nenbem.

¹⁹ An yaku areri wurbaike nenbo. An agerbo tameri kulke be tetane. Opkap areri wuribaike an aboyei tatame remri kulke tetane. Eker nugwape tatame rem Krais reri tame beig tete. ²⁰ An Juda tatame remkene temenbo, an etem tetanekap kirkir tebo. Opkap rane rem Haneyen rene omuteke habobte. Aren an Moses Reri Wuleri kulke be tetane. Opkap an Moses Reri Wule sebo tatame remkene temenbo, an er Wule kirkir sebo. Eker rane rem Krais rene omuteke habote. ²¹ Moses Reri Wule be tetane Juda bo tatame remkene an temenbo, rem tetanekap an kirkir tebo. Eker rane rem Krais rene omuteke habote. An God reri wule be mesegenbo. Yehow. An Krais reri wule tobobo. ²² An Jisas rene samsam habobo tatame remkene temenbo, an samsam tamekap tebo. Eker an remne kwobo kebese labo. Aboyei tatame rem tetanekap an kirkir tebo. Opkap an metkereke kwobo labo kelow yite, rane rem Krais rene omuteke habote. ²³ An opkap nenbo, nugwape tatame rem Jisas reri Tuma Yenbo metbo. Eker Haneyen re remne heyar nenbokap re anne kirkir heyar nenbo.

Tatame rem God reri yaku murese nente, God re remne tokwo newote.

²⁴ Kem op mettene. Tatame nugwape rem tewo gelas natetbo, tame wuri kiyi temnas yite, eterwou re er tokwo potte. Opkap kem murese ame. Eker kem temnas yi tame reri potte tokwokap, kem etopwou potte. ²⁵ Tokwo potte selbo tatame, rem wesom teitkwunbo, tewo gelas tewok tewok natebo. Remri potbo tokwo, yuri yaper tebo. Nemri potte tokwo, heyar somsom temente tetane. ²⁶ Tame re saguna kelowke muresen amen yibokap, an etop nenbo. An ei nai tamekap, ari seitbo let kelpe emik be yibo. ²⁷ An Haneyen reri Tuma Yenbo wesowbo yaku nenen yin reri newobo tokwo be potte, et yaper. Eker an ari wesom heyar keikeren ari wuribai yenbori kulke tebo.

10

Wule yaper nemne seilan kap teitkwunte.

¹ Ari gesmase. Yei warege remne tem wos, kem habo. Rem Moses rene tobom, God re remne aboyei gwan kitkerem, rem heyar temenem. Aboyei rem sewuren Retsi, kersepkap ok kellarek heyar wum. (*Kisim Bek* 13:21-22; 14:22-29) ² Gwankene Retsikene remne tirmunem, rem Moses rene semowbem tatame tem. ³ God Reri Wow re remne newobem awos, rem aboyei kirkir abem. ⁴ God Reri Wow reri remne newobem ok, rem aboyei kirkir abem. Wow reri pa re remne panen yibem, rem ok etek tin abem. Er pa et Krais eter. ⁵ Op tem, God re nemri warege nugwape remri nenbem wule be metekwasem. Eker re remne pen sabem, remri kupa tamekene bo emik sarbem.

6 Et nemne ei me pebo tuma. Rem yaper wos pap tetebemkap, nem kap nente. **7** Rane rem sukwiye wurabemkap, nem kap wurate. God Reri Siglow tuma op webo.

Rem sin awos bukre abem, sene rem ok yaper an sisi pen yage taibem.

(Kisim Bek 32:6)

8 Nugwape rem muye bisi yibem. Op tem, yabelwuriwouke nugwape tatame rem sam, sam tame ok (23,000) rem etop sam.

Nemri warege rem muye bisi yibemkap, nem etop kap nente.

9 Nem Krais rene kap seilate. Rane warege rem op nenem, sopo biyir rem remne tan sam. **10** Kem God rene kap ker we tobo wete. Kiyi warege rane rem op nenem, God reri kwomri tame pen sabo tame re yan remne pen saiwom.

11 Warege remne tem wos, et tatame remne ei me pebo tuma. Gwopte nem er tuma basrastene siglow labo, nem purere potbo. Gwopte nemri tetane yabel nowsel legete nenbo. **12** Yike op habobo. An Jisas reri wule heyar sen murese tetetene. Op webo tatame kemne an ei me pebo. Kem heyar la. Kem wule yaper kap nente. **13** Be wos kemne seilate, et sange tame remne kirkir seilabo. God reri kiyi wemkap re nente tetane. Re kemne lakeren kwobo labo. Eker seila wos wuri re kemri tetane kitimena be teitkwunte. Seila wos wulare wulare kemne tete, God re kemne kitimena newote, kem kebese taskurte.

Nem Godkene suwkwiyekene repne peske kap lomyokwote.

¹⁴ Opkap, ari gesmase yenbo, kem sukwiye wurabo wule mesegenen magel tai. ¹⁵ Kem wuribai purere tetane. Eker an kemne webo. Kem ari webo tuma sin namrela. ¹⁶ Nem wuriwouke duwen Krais reri samkap habobo, nem ware poten God rene wese an ok ek abo. Nem ok kirkir an Jisas reri nep kirkir habobo. Nem geil kirkir belokteyewon abo, nem Krais reri wesom kirkir habobo. ¹⁷ Nem aboyei geil wuriketwou poten belokteyewon kirkir abo. Opkap nem nugwape, nem wesom wuriwou tetane.

¹⁸ Kem Israel remri nenbokap habo. God rene kwar pebo kiti abo tatame, rem kirkir duwen kwar pebo tiyri yaku kirkir nenbo. ¹⁹ An op be webo. Sukwiye tarekene wuryakene rem sekene. Sikele arku remne kwar pebo kiti et sekene. Yehow! ²⁰ God rene omuteke be habobo tatame rem sukwiye kwar pebo, rem omugambo remne kwar kirkir pebo. Rem God rene kwar be pebo. Eker an webo. Kem sukwiyekene omugambo-kene etemkene duwbo, opkap an muwai webo. ²¹ Kem Haneyen reri warek yewotene okkene omugambo remri warek yewotene okkene kirkir mane ate. Kem Haneyen reri awos abo tiykene omugambo remri awos abo tiykene kirkir mane sin ate. ²² Kap, nem selbo, Haneyen re nemne pap yokte? Kap, nem habobo, nem reri kitimena kebese teitkwunte?

Kwokwos kwokwos nem God reri sig yenbo bukre webet.

²³ Rane rem op webo. God re nemne wos wuri be sewaitene. An op wete. Rane wos et yenbo bo. Rane rem op webo. God re nemne wos wuri

be sewaitene. An op wete. Rane wos et nemne kwobo be labo. ²⁴ Kem keremwou kworer kap habote. Kem agerbo tatame remne kirkir habon kwobo labet.

²⁵ Kem get yin be kiti kem tupan ate habote, kem tupate. Kem wuribai pes kap tete. Kem kap op habo op habon wemet kamette. Et sukwiye kiti o? An ate o an be ate? Yehow. Kem bupo me tupan ate, et yenbo. ²⁶ God Reri Siglow tuma op webo. Gwor nowselkene nowselke tetane woskene, et Haneyen eterriwou.

(Buk Song 24:1)

²⁷ Jisas rene omuteke be habobo tatame, rem kemne wepoten awos newon ate wete, kem kirkir ten kemkene ate. Kem wuribai yaper kap ten kap op habo op habon op wemette. Gwor kiti et sukwiye kiti o? Yehow. Kem bupo me ate, kap wemette. ²⁸ Kap, etek tetane tame wuri re kemne op wete. Gwor kiti et sukwiye kwar peye kite. Op mette, kem er tame rene habote, kem er kiti mane ate. Reri wuribai yaper kap tete. ²⁹ An kemri wuribai yaper kap tete be webo. Agerbo tame eterri wuribai yaper kap tete. An op eker webo. Sene rane tame rem op webo. Berke agerbo tame re ari nenbo wos se pete? ³⁰ An awos poten God rene wese an ek ate, berke agerbo tame rem anne yaper webo?

³¹ Opkap, kem awos o ok ate, o be wos kem nente, kem God rene habon rene sig bukre kirkir wete. ³² Juda tatame, Juda bo tatamekene, God reri tatamekene remne kem habon yaper be wuri nente. ³³ An kirkir etop nenbo. Tatame nugwape rem ari nenbokap metekwaste, an etop selbo. An

kworer be habobo. Agerbo tatame rem heyar temente, eker an remne kwobo labo. An selbo. God re remne potte.

11

¹ An Krais reri wule tobон nenbokap kem ari wule tobон kirkir etop nente.

Pol re God Reri Wow newobo kitimenakene God rene lom yokwobo wulekene wesowem.

(Sapta 11—14)

Pol re tare gurerebo wuleri tuma wesowem.

² Ari kemne peterabem wulekene kemne kiyi peikbem tumakene, kem som habobo, kem som sebo. Eker an kemne tuma yenbo webo. ³ An selbo, kem gwor tuma heyar sanete. Krais re God eterri kulke tetane. Tame rem Krais eterri kulke tetane. Ta rem tame etemri kulke tetane. ⁴ Op tetane, tame rem duwen tare bus gummen God rekene tuma namrete, o God reri tuma wesowte, rem Krais, etemri Tare Si Tame, rene yaper nenbo. ⁵ Ta rem keremkene duwen remri tare mate be mauken God rekene tuma namrete o God reri tuma wesowte, remri tame rem sebera yate. Rem tare kertene takap. ⁶ Ta rem tare mate be maukte, rem tare ker. Nemri wule op webo. Ta rem tare kerbo, rem sebera yabo. Etop tetane, rem tare mate maukte, et yenbo. ⁷ God re tame remne eterkap nenem, eker tame rem remri tare bus kap gumte. God Reri Wow remne yabelkap pasrastene. Eker tame rem God rene lom yokwote, rem reri tuma wesowte, rem remri tare bus

kap gumte. Ta rem etemri tame remri yabel rik pasrastenekap nemne peterabo.

⁸ God re ta teri wesom tep be poten tame rene etek be nenem. Yehow. Re tame kiyi nenem, sene re tame reri wesom tep poten ta tene nenem. ⁹ Re ta tene be habon re tame ek nenem. Yehow. Re tame habon ta tene ek nenem, te tame rene kwobo late. ¹⁰ God reri kwomri tame rem leklek tetane, eker ta rem God Reri Tuma wesowbo, rem tare mate maukte. Er mate et nemne peterabo, rem God reri yaku nenbo.

¹¹ God reri kulke tetane tatame rem kena kena be tetane. Yehow. Rem yaku wuriwouke nenbo. ¹² Kiyi God re tamari wesom tepke ta tene nenem. Sene ta rem tauryen remne wurbo, rem tame tebo. God eter re etop nenem. Re aboyei wosri somo.

¹³ Kem map habobo? Ta rem God reri akek wuren tare mate be mauken God rekene tuma namrete, et yenbo o? Nem habobo, et yaper. ¹⁴ Nugwape tatame remri wule re gwopkap tetane. Tame yen remri tare take laguna tete, et yaper. ¹⁵ Ta etemri tare take laguna tete, et remri kerap yenbo. God eter re remne tare take laguna newom, et remri tare etek maukbo. ¹⁶ Yike er tuma nasweite, rem op habo. Nem agerbo wule be nenbo. Kwomri kwomri Jisas rene habobo tatame etem mere, rem agerbo wule be nenbo. Er wule nem God rene kirkir lom yokwobo.

Korinri tatame rem Haneyen reri omkene nepkene abo wule yaper nenem.

¹⁷ Sene an kemne tuma weiwete. Kem wuriwouke duwen God rene lom yokwobo, kem wule

yenbo be nenbo. Eker an kemri sig bukre be wete. ¹⁸ An metem, kem wuriwouke duwbo, kem kena kena ten tuma naurabo. An etop metem, an habobo, rane tuma et tuma sekene. ¹⁹ Kem pekan kena kena tem, eker God reri wule yenbo nenbo tatame rem kwom geike tete. An etop habobo. ²⁰ Kem wuriwouke duwen awos abo, kem habobo, kem Haneyen reri omkene nepkene abo. Yehow. Kem etop be nenbo. ²¹ Kem wulare wulare kem awos temnas yin poten agetage akeipbo. Opkap, rane rem sikwoi sabo. Rane rem wain ok nugwape an sisipen belebo. ²² Kap, kem awoskene okkene sin abo ake bo? Kap, kem God reri tatame remne yaper nente habobo? Kap, kem awoskene bo tatame remne yaper nenen rem sebera yate? Kem map habobo? An kemne tuma yenbo wete? Yehow. An kemne tuma yenbo be wete.

*Haneyen Jisas re reri anepoi tame remne
geilkene wain okkene newon am.*

(Matyu 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20)

²³ Haneyen reri anne peikem tuma, an kemne kiyi wesowem. Reri wem tuma gwop. Judas re Jisas rene yena tem yabelke, er neirke Haneyen Jisas re geil wuri potem. ²⁴ Potem, re God rene wese an geil belokteyewon op wem. Gwor areri om. An kemne newobo, et keremne kwobo labo. Kem op abet, kem ari satekap sene habobet. ²⁵ Rem awos an mesegenem, Jisas re wain ok yewotene ware poten re op wem. Gwor wain ok et God re ari nepke Teiktebo Tuma Ager. Kem op abet, kem anne habobet. ²⁶ Wuleri somo gwop. Kem er geilkene wain okkene abet, kem tatame

remne Haneyen reri sam tuma kirkir wesowbet. Kem etop som nenen yin Haneyen Jisas re sene yatek tete.

Nem kworer kiyi habolan se pete, Haneyen reri omkene nepkene ek ate.

²⁷ Eker kemri wuri, re wule yaper nenen Haneyen reri geilkene wain okkene ate, re Haneyen reri omkene nepkene kirkir yaper nente. ²⁸ Eker kem kworer kiyi habolan Haneyen reri geilkene okkene ek ate. ²⁹ Kem geilkene okkene ate, kem Haneyen reri wesom heyar be habon bupo me poten ate, God re kemne yaper sein nente. ³⁰ Eker kemri tatame nugwape rem kitimenakene bo, rem yaper metbo. Rane rem saiwom. ³¹ Nem kworer kiyi habon ek ate, Haneyen re nemne yaper sein be nente. ³² God re nowselri tatame remne tuma nenen yaper nentekap re nemne etop kirkir be nente, eker Haneyen re nemne tuma webo, nemne papku pebo.

³³ Ari gesmase, kem Haneyen reri omkene nepkene ate duwte, kem kiyi kap ate. Kem tatame remne kowte, rem yate, kem aboyei kirkir ate. ³⁴ Tatame rem sikwoi sate, rem etemri akek kiyi se tumow pen ek yan duwte. Opkap kem yaper be nente, God re kemne yaper sein be nente.

An tuma tep tetane. Yuri an kemri kwomke yatek, an kemne ek wesowte.

12

God Reri Wow re agerbo agerbo kitimena newobo.

¹ Gesmase. Sene an selbo, God Reri Wow reri newobo kitimena kem heyar sanete. Eker an kemne tuma weiwete. ² Kem mettene, kiyi kem God rene be lom yokwomenem, rem kemne yikokon kem agerbo agerbo sukwiye remne yin lom yokwobem. Er sukwiye rem yumukene bo, rem tuma be namrebo. ³ An selbo, kem gwor tuma heyar sanete. God Reri Wow gureretene tatame rem op be wete. Jisas re yaper tete. God Reri Wow gureretene tatame etemwou rem kebese op webo. Jisas re Haneyen.

⁴ God Reri Wow re metkereke kitimena tetane. Eterwou re er kitimena newobo. ⁵ Tatame rem God reri yaku agerbo agerbo wulek nenbo, rem Haneyen wuriwou eterri yaku nenbo. ⁶ Tatame rem God reri yaku agerbo agerbo wulek nenbo. God eter re aboyei tatame remri nenbo yaku habon kitimena wulare wulare remne ek newobo. ⁷ God Reri Wow re wulare wulare tatame etemkene tetane, eker rem nugwape tatame remne kwobon labo. ⁸ God Reri Wow re tame wuri rene kitimena newobo, er tame re wuribai yenbo tuma kebese wesowbo. Eter Wow wuriwou, re agerbo tame wuri rene kitimena newobo, er tame re purerekene tuma kebese wesowbo. ⁹ God Reri Wow wuriwou re tame wuri rene omuteke habobo kitimena newobo, agerbo tame wuri re rene sikanuma nen tatame remne heyarbo kitimena newobo. ¹⁰ Re tame wuri rene kitimena newobo, re kitimenakene wos bukre kebese nenbo. Re agerbo tame wuri rene kitimena newobo, re God Reri Tuma heyar wesowbo. Re agerbo tame rene kitimena newobo, re God Reri Wowke potbo kitimenakene agerbo

kitimenakene kebese se pebo. Re agerbo tame wuri rene kitimena newobo, re agerbo agerbo tumak kebese namrebo. Re agerbo tame rene kitimena newobo, re agerbo tumak namrebo tuma tobo kebese wesowbo. ¹¹ God Reri Wow eterwou re opkap kitimena tatame remne wulare wulare newopiti pete yabo. Eter selbokap re etop nenbo.

*Nem aboyei wulare wulare wesom
wuriwourikap.*

¹² Tame wuri reri kuw ya, let tewo, bitmi ragiy rem kena kena tetane. Remne wuriowke bogtene, rem wesom wuriwou tetane. Krais reri wesom etop kirkir tetane. ¹³ Rane tame nem Juda tame, rane nem Juda bo. Rane nem yaku bop nenbo tame, rane nem neremri wuribaike sewuren yaku nenbo tame. Nemne aboyei okke tirmunem, nem God Eterri Wowke wesom wuriwou tem. God re nemne aboyei Reri Wow wuriwou newom, nem kitimena eterke potbo.

¹⁴ Wesom et wuriwou bo. Kerakera kerakera tep rem wesom wuriwouke tetane. ¹⁵ Tewo re op wete. An let bo, eker an wesomri tep bo. Tewo re op be wete. ¹⁶ Wan re op wete. An le bo, eker an wesomri tep bo. Wan re op be wete. ¹⁷ Wesom re lewou temente, tame re tuma bek mette? Wesom re wanwou temente, awos bos re bek mette? ¹⁸ Nemri wesom re op be tetane. God eterri wuribaike re kena kena wesom tep nenen wesom wuriwouke natirem. ¹⁹ Wesom re tepwou temente, re wesom sekene bo. ²⁰ Wesom re etop bo. Wesom kerakera kerakera rem wuriwouke natirtene, et rem wesom wuriwou.

²¹ Le re let rene op be wete. Ne seikiy. An heyar wiysage temente. Tare eter mere, re tewo rene op be wete. Ne seikiy. An heyar wiysage temente. ²² Yehow. Rane wesom tep nem op habobo. Rem kitimenakene bo. Er kitimena bo wesom tep rem be temente, wesom re yenbo be temente. ²³ Wesom tep rane nem op webo. Rem sig yenbo bo. Opkap wesom tep nem heyar lakerebo. Rane wesom tep nem op webo. Et nem sebera yabo. Op webo, nem er wesom tep remne heyar subrasbo. ²⁴ Kwuye labo wesom tep nem be subbo. God re wesom tep natirem. Sigkene bo wesom tep re remne sig yenbo webo. ²⁵ Eker wesom re kena kena be tete. Wesom tep rem awosein awosein gwule be tete. Yehow. Kerakera wesom rem awosein awosein heyar lakerebet. ²⁶ Wesom tep wuri re mus metbo, aboyei wesom re mus kirkir metbo. Wesom tep wuri re sig yenbo poten okbop tebo, aboyei wesom re okbop kirkir tebo.

²⁷ Kem aboyei, kem Krais eterri wesom. Kem wulare wulare, kem eterri wesom tep. ²⁸ God re reri tatame remne reri yaku nente lebam. Kiyi re reri werasen yi tame remne lebam. Peswe, re reri tuma wesow tatame remne lebam. Murwe, re purere peikbo tatame remne lebam. Sene re kitimenakene bukre wos nenbo tatame remne lebam. Sene re sikanuma heyarbo tatame remne lebam. Sene re kwobo labo tatame remne lebam. Sene re yaku lakerebo tatame remne lebam. Sene re agerbo agerbo tumak namrebo tatame remne lebam. ²⁹ Aboyei rem werasen yi tame bo. Aboyei rem God Reri Tuma be wesowbo. Aboyei rem God reri purere be peikbo. Aboyei rem kitimenakene

bukre wos be nenbo. ³⁰ Aboyei rem sikanuma tatame remne heyar be nenbo. Aboyei rem agerbo agerbo tumak be namrebo. Aboyei rem er tuma tobō be wesowbo. ³¹ God Reri Wow newobo kitimena yenbo, kem etop potte tekatekate.

Nem agerbo tatame remne pap yewote.

Kitimena wuri re yenbowai, an kemne wesowte.

13

¹ An agerbo agerbo kwomri tumakene God reri kwomri tame remri tumak kirkir namrete wete, an tatame remne pap be yewote, ari wete tuma et tuma bop. Et okkene bo gin pebokap. Et mesub be won pebo mekap. ² An kap God Reri Tuma heyarwai wesowte, an kap aboyei purerekene berastene tuma tobokene sanete, an kap God rene omuteke nugwape habon an kwow weraste, kwow re kerakap yite, sene an tatame remne pap be yewote, opkap ari nenbo yaku yenbo bo. ³ An kap ari wosbas agerbo tatame remne ab newote, an kap ari wesom newon rem kerke lisen eite, sene an tatame remne pap be yewote, opkap et anne kwobo be late.

⁴ Tatame remne pap yewobo tame re remne pap agetage be yokbo. Re remne wule yenbo nenbo. Re remne pap yaper be metbo. Re kworer be gabobo. Re reri sig bukre be webo. ⁵ Pap yewobo tame re tatame remne yaper be nente. Re kworer be habote. Re remne gwule agetage be tete. Rem rene yaper nente, re remne yaper sein be nente habobo. ⁶ Pap yewobo tame re wule yaper late o mette, re okbop be tete. Re tuma sekenewou

okbop tete. ⁷ Be wos be wos tete, re pap yewobo wule be mesegente. Re God rene omuteke som habon heyar kowen God re rene kwobo late, eker re tatame remne kebese pap som yewobet.

⁸ Pap yewobo wule be legete. God Reri Tuma wesowbo yaku legete. Agerbo agerbo tumak namrebo wule legete. Tatame remri purere kirkir legete. ⁹ Nem purere kerakera tetane. God Reri Tuma nem kerakera wesowbo. ¹⁰ Yuri tete yabel, pap yewobo wule yenbowai tegek tete, gwopte kerakera tetane purerekene kitimenakene legete tetane. ¹¹ Et yen muyen tebokap. An yen temenem, an yen etemri purere wuribai kap temenem. An haneyen tem, an yen remri purere wuribai mesegenem. ¹² Gwopte nem welepe be labo. Nem oknelke labokap. Yuri nem God rene heyar late. Gwopte nem kerakera sanebo. Yuri nem sanekeipte tetane. God re nemne sanetenekap, nem rene heyar sanete tetane. ¹³ Wule mur tetane. God rene omuteke habobo et wule wuri. Re nemne potte, nem etop heyar kowbo, et wule wuri. Tatame remne pap yewobo, et wule wuri. Pap yewobo wule re wule bukrewai.

14

God Reri Tuma murese wesowte yaku, kem etop selte.

¹ Kem heyar murese habon tatame remne pap yewote. God Reri Wow re agerbo agerbo kitimena newobo, kem er kitimena potte selte. Kitimena wuri kem potte tekatekate, et God Reri Tuma wesowte kitimena. ² Nem sanetene, tame

re agerbo agerbo tumak webo, re agerbo tatame remne be wesowbo. Yehow. Re God eternewou wesowbo. Eker agerbo tatame rem reri webo tuma be sanebo. God Reri Wow reri kitimenak re berasmenem tuma wesowbo. ³ Tame re God reri berastene tuma wesowbo, re tatame remnri wuribai lisokobo. Rem wule yenbo nente, remri pap yenbo tete. ⁴ Tame re agerbo agerbo tumak wesowbo, er tuma re eternewou kwobo labo. Tame rem God reri tuma wesowbo, nugwape tatame rem metbo, er tuma et nugwape Jisas rene habobo tatame remne kwobo labo. ⁵ An selbo, kem aboyei kem agerbo agerbo tumak wesowte. Opkkap, an nugwapewai selbo, kem aboyei, kem God reri tuma wesowte. Tame re agerbo tumak wesowte, agerbo tame re er tuma tobo wesowte, Jisas rene habobo tatame rem kitimena potte. Tame wuri re tuma tobo kebese be wesowte, opkap God reri berasmenem tuma wesowte tame re agerbo tumak wesowbo tame rene teitkwuntene. ⁶ Gesmase, kem heyar habo. An kemne lasyate, an agerbo agerbo tumak kemne wesowte, an kemne kwobo mapurke late? An kemne kwobo late, an rane purerekene tuma an kemne wesowte. O an God reri berasmenem tuma kemne wesowte. O an kemne tuma peikte.

⁷ Tame rem mesub yaper wobo, tatame rem welepe be metbo. Etopkap, nem agerbo agerbo tumak wesowte, tatame rem welepe be mette. Tame re mesub yenbo wobo, tatame rem heyar welepe metbokap, nemri tumak nem heyar wesowte, tatame rem heyar mette. ⁸ Tame rem kwom lisi welepe heyar be pete, tatame rem heyar be mette, rem ei be yan naite. Tame rem kwom lisi

heyar Pete, tatame rem ei yan naite. ⁹ Opkap, kem God Reri Tuma agerbo agerbo tumak wesowte, tatame rem mapurke er tuma heyar mette. Remri wesowbo tuma et kelpe emik yibo. ¹⁰ Agerbo agerbo kwom tuma tetane. Aboyei tuma rem tobokene. Tame re eterri kwom tumak webo, re tuma tobo heyar metbo. Agerbo kwom tuma namrebo tatame rem be metbo. ¹¹ Tame rem agerbo kwom tumak wesowte, kem habolan op wete. Rem agerbo tumak webo. Rem agerbo kwomri tame. Kem tuma be mette, etem mere, rem habolan op wete. Rem agerbo kwomri tame. Rem nemri tuma be metbo. ¹² Kem God Reri Wowke newobo kitimena potte habobo. Opkap, Jisas rene habobo tatame remne kwobo late kitimena, kem etopkap kitimena potte tekatekate.

¹³ Tame rem agerbo agerbo tuma wesowte, tuma tobo rem be mette, rem God rene wemette. Re remne kitimena newote, rem tuma tobo heyar meten reri tuma wesowte, tatame rem heyar mette. ¹⁴ An Apiy God rekene agerbo agerbo tuma namrebo, ari wow re God rekene tuma namrebo. Ari wuribai re tuma tobo welepe be metbo. ¹⁵ Op tetane, an berke nente? An wule pes nente. An God rekene agerbo agerbo tumak namrete, an ari kwom tumak kirkir namrete. An God reri akek wuren sokwo lomte, an God Reri Wowke newom tumak lomte, sekwo tobo an ari kwom tumak kirkir lomte. ¹⁶ Tame rem op be nente, rem God Reri Wowke newom tumak rene wese atek, tatame rem mette, rem reri weye tuma op be wete. Et sekene. Op be wete. Rem op wete. Re berke webo? Re agerbo tumak webo. Rem etop wete. ¹⁷ Tuma sekene. Kem God rekene heyarwai

wese ate, kem agerbo agerbo tumak rene wese ate, agerbo tatame rem wanwouke mette, rem heyar be sanete. Opkap kem remne kwobo be lam. **18** An God rene wese abo, an agerbo agerbo tuma nugwape namrebo. An kemne aboyei teitkwuntene. **19** God rene omuteke habobo tatame rem wuriwouke wurte, an selbo, an tuma letrane kerawou kwom tumak wesowte, rem heyar mette. Et yenbo. An op habobo, an agerbo agerbo tumak nugwapewai 10,000 tuma, remne wesowte, rem be mette, et yaper.

20 Gesmase, kem ari weye tuma heyar meten som habote. Kem geibile yen remri habobkap, kem opkap habote. Geibile yen rem yaper wos be habon nenbokap, kem etopkap temente. Kemri wuribai et keryen tame etemri wuribaikap temente. **21** God Reri Siglow tuma op basrastene. Haneyen re op wem.

Juda tatame rem ari tuma be metbo,
eker an agerbo kwomri tame werasen ari tuma
remri kwom tumak remne wesowte,
Rem ari tuma omuteke be mette.

(Aisaia 28:11-12)

22 Agerbo agerbo tumak webo wule et God eter reri kitimena bukre rene be habobo tatame remne peterabo. God rene habobo tatame etemne be peterabo. God reri berastene tuma wesowbo wule et rene omuteke habobo tatame remne wesowte. God re rene be habobo tatame etemne be wesowte.

23 Kem wuriwouke duwen God rene lom yokwote, kem aboyei wulare wulare agerbo agerbo tumak wete, rane tatame rem God rene omuteke be habobo, rem keremkene wuriwouke duwen

rem er tuma mette, rem op wete. Kem wor be tokwo. ²⁴ Kem wuriwouke duwen lom yokwote, kem God reri berastene tuma keremri tumak wesowte. Rane tatamekene God rene omuteke be habobo tatamekene rem wuran, rem kemri tuma meten op wete. Kemri webo tuma et sekenewai. God reri wule yenbo nem be nenbo. Nem wule yaperwou nenbo. Rem etop wete. ²⁵ Remri wuribai yaper tegek tete, rem gulke pan God rene lom yokwon op wete. Sekenewai. God re keremkene tetane.

God rene heyar lom yokwote wule.

²⁶ Gesmase, kem ari weye tuma habote. Kem wuriwouke duwen lom yokwote, kem gwor wule nente. Tame re sekwo lomte, tame wuri re God Reri Tuma tobo peikte, wuri re God reri berastene tuma wesowte, wuri re agerbo tumak namrete, wuri re agerbo tumak tobo wesowte. Aboyei wos kem nente, kem Jisas rene habobo tatame remne kitimena newon kwobo late. ²⁷ Tame wuri re agerbo tumak namrete, tame pes o mur rem namrete, et yow. Rem kirkirke kap wesowte. Rem wulare wulare wesowte. Remri wesowte tuma, tame wuri re tuma tobo etem sanetene tumak wesowte, tatame rem er tuma heyar mette. ²⁸ Agerbo tumak tobo wesowte tame be temente, agerbo tumak namrebo tame rem tuma ribo temente. Tame re eterwou God rekene elen me namrete. ²⁹ Tame pes o mur rem God reri berastene tuma wesowte, agerbo tatame rem er wesowte tuma heyar se pete. ³⁰ Etek sitene tame wuri rene God re tuma wuri peterate, tuma wesowbo tame re tuma ribo tete. ³¹ Kem aboyei kem God Reri Tuma wulare

wulare wesowte, opkap tatame rem heyar welepe meten kitimenakene tete. ³² God reri berastene tuma wesowbo tame, rem remri wuribai kworer kebese lakerete. ³³⁻³⁴ God re reri yaku heyarwai nenbo. Re ber yaper be nenbo. Re selbo, nem aboyei wuribai wuriwou ten yaku yenbo kirkir nenbet.

God rene omuteke habobo tatame rem wuriwouke duwen lom yokwote, ta rem tuma ribo tete. Kwom nugwaperi Jisas rene habobo tatame rem etopwou nenbo. Moses Reri Wule op webo, ta rem kap temnas yite. ³⁵ Ta rem tuma tobō heyar be sanemente, rem etemri akwulke yin remri tame remne wemette. Ta rem God reri akek teten tuma wete, et yaper. ³⁶ Kap, God Reri Tuma keremke kiyi tasem a? Kap, keremwou kem God Reri Tuma potem, agerbo rem kap bo?

³⁷ Yike re op habote, re God Reri Tuma wesowbo tame. Yike re op habote, re God Reri Wowri kitimena potem. Er tame rem op mette. Ari kemne basrasbo tuma, et Haneyen eter webo tuma. ³⁸ Er tuma re omuteke be mette, opkap tame reri webo tuma kem kap mette. ³⁹ Ari gesmase, kem God Reri Tuma keremri kwom tumak wesowte selte. Kem agerbo agerbo tumak namrebo tatame remne kap sewaite. ⁴⁰ Kem God rene lom yokwobo wule heyar sete.

Sam tatame rem sene wayen site tetane.

(Sapta 15)

15

Krais re sam, re wow sene poten wayen sim.

¹ Gesmase. An kemne wuribai lisokote. Kiyi an Jisas reri Tuma Yenbo kemne wesowbem. Kem er Tuma Yenbo omuteke metem, kemri wuribaikе rasem. Sene kem er tuma heyar sen murese tetetene. ² Ari kemne wesowem Tuma Yenbo, kem heyar som sebo, eker God re kemne potem. Kem er tuma bupo me mette wem, God re kemne be potte wem.

³ Ari kiyi metem tuma bukre an kemne op wesowem. Krais re neremri wule yaperke sam. God reri siglowke etop basrasem. ⁴ Rem rene selek rasem. Yabel murwek God re rene wow sene newon re wayen sim. God reri siglowke etop basrasem. ⁵ Pita re rene kiyi lam. Sene reri letpeis tewo pes kere werasen yi tame, rem rene lam. ⁶ Sene rene omuteke habobem tatame rem wuriwouke duwmenem, rem rene lam. Er tatame remri tame ok et nugwapewai (500). Er tatame, gwopte nugwape rem som tetane. Rane rem sam. ⁷ Sene Jems re rene lam. Sene reri werasen yi tame rem aboyei rene lam.

⁸ An rene tipuwai lam. An be apelmenbo wurbo yenkap. ⁹ An reri werasen yi tame eisow. An Jisas rene omuteke habobo tatame remne lelen yaperwai nenbem, eker rem anne eterri werasen yi tame kap wete. ¹⁰ Op temenem, God re anne pap meten kwobo lam, an gwopte tetane tamekap tem. Reri anne pap meten kwobo lam wule kelpe emik be yim. An reri yaku murese nenbem, eker agerbo werasen yi tame remne an teitkwunem. An areri kitimenak be nenbo, God reri pap meten kwobo labo wule re arenke yaku som nenbo. ¹¹ Kem Haneyen reri tuma arenke metem o kem

agerbo werasen yi tame etemke metem, et bukre wos bo. Nem aboyei nem Jisas reri san sene wayen sim tuma wesowbo. Kem etop meten omuteke habobo.

Aboyei sam tatame rem yuri sene wayen site tetane.

¹² Nem op wesowbem. Krais re sam, God re rene wow sene newon rene sele meike neneawayem. Kemri rane tame rem op webo. Sam tatame rem sene kebese be wayen site. Mapurke rem op webo.

¹³ Er tuma re sekene temente wem, opkap Krais re sam, re wow sene be poten sene be wayen site wem. ¹⁴ Krais re sam, God re rene wow be newon re selek sene be wayen site wem, nem reri tuma bupo me wesowbet wem. Op tete wem, kem omuteke bupo me habobet wem. ¹⁵ Etopwou bo. God re Krais rene selek be neneawayete wem, nem yikoko tuma wesowbet wem. Sam tatame rem wow sene be potte wem, God re Krais rene selek be neneawayete wem. ¹⁶ Sam tatame rem wow sene be poten God re remne selek be neneawayete wem, Krais eter mere, re wow sene be poten God re rene selek be neneawayete wem. ¹⁷ Krais re sam, re wow sene be poten wayen site wem, kem omuteke bupo me habobet wem. God re

kemri wule yaper be poten septin kem heyar be tete wem. ¹⁸ Op tete wem, Jisas rene omuteke habobem sam tatame, rem God reri kwom be yite wem. ¹⁹ Krais re nemne gwor nowselwouke tementekap habon nemne heyar nente, nem etopkapwou kowmente wem, nugwape tatame rem nemne pap nugwapewai mette wem. Er nemne

pap nugwapewai mettekap et agerbo pap mettekap teitkwunbo.

²⁰ Er tuma sekene bo. Tuma sekene gwor. God re Krais rene temnas yin selek nenewayem, re wow sene potem. Eker re sam tatame remne selek kirkir nenewayete tetane. Re remne tuma etop teiktem. ²¹ Tatame sabo wule tame wurik tasem. Etopkapwou, sele mesegenen sene wayen sibo wule agerbo tame wurik tasem. ²² Aboyei tatame rem Adam eterri tame beig, eker rem sabo. Etopkap, Jisas rene omuteke habobo tatame rem eterri tame beig. Eker God re remne aboyei wow sene newon nenewayete tetane. ²³ God re wemkap, nem sene wayen site. Krais re temnas yin sene wayen sim. Re sene yate yabelke, reri tatame rem ek wayen site.

²⁴ Er yabelke, nowsel legete. Krais re aboyei omugambokene sikele arkwukene kitimenakene keryen yen remne teitkwunte. Sene re aboyei wos Apiy God eterri kulke pitiwurtek, re ek panen site tetane. ²⁵ Krais re Keryen Yen ten yin God re aboyei peiktame remne teitkwunen rem reri tewo kulke tete tetane. ²⁶ Re remne ab teitkwunte, tiptuwai re tatame sabo wule kirkir teitkwunte tetane. ²⁷ God reri siglowke basrasem tuma op webo.

God re aboyei wos Krais eterri kulke pitiwurem.
(Buk Song 8:6)

Er tuma ‘aboyei wos’, et God rene kirkir be webo. God re Krais reri kulke be tetane. ²⁸ God re aboyei wos Krais eterri kulke pitiwuren temente. Sene Krais, God Reri Yen, re kworer God reri kulke

wuren temente. Sene God eterwou re Keryen Yen ten aboyei kwom panen site tetane.

²⁹ Kiyi sam tatame rem sene be wayen site, berke rane tame rem sam tatame remri sigke okke tirmunbo? Etop nenbo, sene be wos tebo. Yehow. Rem webo, sam tame rem sene be wayen site. Er tuma re sekene tete wem, berke rane tame rem sam tame remne habon etemri sigke okke tirmunbo? ³⁰ Nemri nenbokap kem habote. Kwokwos kwokwos nem Jisas reri werasen yi tame, nem kwomke kwomke God Reri Tuma wesowen sewurbo, nugwape tatame rem nemne pen sate webo. Sam tatame rem sene be wayen site, nem er yaku pelebitete. ³¹ Gesmase. An kemne tuma sekenewai webo. Kwokwos kwokwos an satekap metbo. Nem aboyei Krais eterkenewou tetane, an kemne okbopwai tebo. Eker an kemne gwor tuma be beraste. ³² Kem map habobo? An areri wuribaiwouke habon gwor yaku eker nenbo, kemne wesowte. An be wos potte habon an Efesuske tetane mou wale remkene naibo? Sam tatame rem sene be wayen site, opkap nem sin awoskene okkene ate, wore nem ek sate.

³³ Kemne yike kap yikokote. Kem gwor tuma mettene. Nem tatame yaper remkene sewurte, nem yaper tete tetane. ³⁴ Kem wor tebo wule mesegenen wuribai yenbo pot. Kem yaper wos mane sene nente. Kem met. Kemri rane rem God rene be sanetene. Eker an kemne gwor tuma wesowbo, kem sebera yate tetane.

Selek sene wayen yite tatame, rem agerbo wesom potte.

³⁵ Kap, tame wuri re op wemette. Sam tame rem mapurke wow sene poten selek sene wayen site? Rem wow sene poten wayen site, remri wesom mapurke tete? ³⁶ Er mapkap tuma? Kem now nenen kwoi berbo, owyi re kupoibok, yuri natek pam pen ek wayebo. ³⁷ Kem kwoi berbo, kem leiwou berbo. Kem yurik perbo kwoi om be berbo. ³⁸ God reri wuribaike habon re aboyei awos supa remne kenakena nenem. Wulare wulare supa remri wes nawobo kenakena. ³⁹ Aboyei wesom rem wuriwou bo. Tatame, por tob, omyen omnak, omap, remri wesom kenakena. ⁴⁰ Aboyei nelri wos remri wesom wuriwou. Nowselri wos rem agerbo wes. Nelri kerap rem agerbo. Nowselri kerap rem agerbo. ⁴¹ Yabel re agerbo kerap. Liyp te agerbo kerap. Sow rem agerbo kerap. Sow wulare wulare rem agerbo kerap.

⁴² Opkap tetane, sam tame rem wow poten sene wayen site, remri wesom legte tetane. Tatame rem sabo, tame kupa nem meike rasbo, remri wesom kupa tebo. Yuri rem selek sene wayen site, rem sene agerbo wesom potte. Er wesom, re yuri kupa sene be tete. ⁴³ Tame kupa nem meike rasbo, et kitimenakene bo, et yenbo bo. Selek sene wayen yite wesom et yenbowai, kitimenakene tete. ⁴⁴ Tame kupa nem pertaibo, et nowselri wesom. Wow sene poten wayen sibo, et agerbo wesom, God reri kwomri wesom.

Nowselri wesom tetane. God reri kwomri wesom kirkir tetane. ⁴⁵ God Reri Siglow op webo.
 God re temnas yi nenem tame,
 Adam, re more tame tem.
 Yuri tem Adam, re tatame remne poten

wow sene newobo.

(Stat 2:7)

⁴⁶ God re nemne newobo wow nem kiyi be potbo. Yehow. Nowselri wow nem kiyi potbo, God re nemne newobo wow nem yuri potte. ⁴⁷ Kiyi God re Adam rene selke nenem, re nowselri temnas yi tame tem. Tiptu tem Adam, re God reri kwomri. ⁴⁸ Nowselri tatame rem selke nenem tame, Adam, eterkap. God Reri Wow potem tatame, rem God reri kwomke yam tame, Jisas, eterkap. ⁴⁹ Gwopte nem Adam eterkap, nem gwor nowselke tetane. Yuri nem God reri kwomke tetane tame, Jisas, eterkap tete tetane.

⁵⁰ Ari gesmase. An kemne sekeneker webo. Tatame rem nowselri wesomkene rem God reri panen sitene kwomke rem be yite. Nowselri wesom et sate, eker rem God reri newobo be sate wesom be potte. ⁵¹ Kem met. An kemne berastene tuma wuri wesowte. Nem aboyei be sate. Nemri wesom aboyei agerbo legte tetane. ⁵² Puw tete yabelke sam tatame rem agetage sene wayen sin remri wesom legte tetane. Rem sene be sate tetane. Le kelpe tetane tatame etem mere, rem kirkir legte tetane. ⁵³ Nemri kupa tebo wesom nem pelebitete tetane. Kupa be tete wesom, heyar somsom temente wesom nem potte. Sabo wule nem mesegente, nem heyar somsom me temente. ⁵⁴ Nemri kupa tebo wesom, nem pelebitete, sene nem agerbo kupa be tebo wesom potte. God reri kiyi basrasem tuma sekene tete. Er sigow op webo.

God re tatame sabo wule teitkwunem. Sabo wule sene be tetane.

(Aisaia 25:8)

55 Sabo wule reri kitimena re mak tetane?
 Neri tatame remne mus newobo wule mak tetane?

(Hosea 13:14)

56 Tatame rem mus meten sabo wule, re kitimena wule yaperke potbo. Wule yaper re kitimena Moses Reri Wulek potbo. **57** Nem God rene wese abo. Re nemne Haneyen Jisas Krais eterke kitimena newobo, nem wule yaper teitkwunbo.

58 Opkap, ari gesmase sekene, kem heyar mol pan som tetete. Kem mettene. Kemri Haneyen rene kerebo yaku, bupo be yite tetane. Eker kem kwokwos kwokwos Haneyen reri yaku nenbet.

Pol re reri nente habobo wos wesowem.

(Sapta 16)

16

Pol re Jerusalemke newopitite kelri tuma wem.

1 Kiyi kemri anne wemetem tuma an kemne sein wete nenbo. Krais reri Judia nowselke tetane tatame remne kem kwobo late selbo, kem kel wuriwouke bogte. Ari Galesia nowselke tetane God reri tatame remne wemkap, kem etop nente. An etop selbo. **2** Kem God rene lom yokwobo yabel wulare wulare, kem kel raste. Kem kel potbokap, kem habon kerakera kena rasbet. Opkap an yate yabel kem agerbo kel sene be raste. **3** An kemne lasyate, an kemri lebam tame remne webo tuma basrasem siglow newote, rem kemri rasem kelkene sen Jerusalemke yite. **4** Kap an Jerusalemke kirkir yite habote, rem arenkene etep yite.

Pol re Korin kwomri tatame remne late selem.

⁵ An Masedonia yokwok kiyi yite, yuri an kemne ek yan late. ⁶ Liyp rane an kemkene tete. Kap, an worwu keremkene temente. Opkap an map yokwok yite wete, kem anne kwobo late. ⁷ An yate, an selbo, an agerbo kwom agetage be yite. Haneyen eterri wos. Re wete, rane liyp an keremkene temente. ⁸ An Efesuske ten yin God Reri Wow Yerem Yabel tete. ⁹ God re anne yaku bukre gwotek nente wem, eker an gwotek nenbo. Ari nenbo yaku nugwape tatame rem sewaibo, an remri webo tuma be metbo. An er yaku som nenbo.

¹⁰ Kap, Timoti re kemne lasyate, kem rene heyar poten pap yewote, re keremkene heyar temente. An God reri yaku nenbokap, Timoti re etopwou nenbo. ¹¹ Re yate, kemri yike wuri rene kap op wete. Re tame bukre bo. Re muyensi yen tame. Re keremkene temente, kem rene heyar lakerete. Yuri re anne sene lasyate, kem reri kelow kwobo late. Jisas rene habobo gesmase rem yate, re kirkir etemkene yate. An etop kowntene.

¹² An nemri mase, Apolos, rene wete nenbo. An rene tewok tewok op webem. Ne rane gesmase remkene Korin tatame remne lasyite. Op webem, re sein op webem. Gwopte an be yite. God re kirkir be wetene. Yuri, God re kirkir wetek, re kemne lasyate.

Rane tuma tep tetane.

¹³ Kem le kap sate, kem ei si. Kem murese omuteke habobet. Kem moltene te. Kem kitimenakene te. ¹⁴ Kem God rene pap yewobokap kem

tatame remne kirkir heyar pap yewote. Be wos kem nente, kem pap yewobo wulek nente.

¹⁵ Kem Stefanes rene yentakene mettene. Rem Akaia yokwok temenem. Re reri yentakene rem Jisas rene kiyi omuteke habom. Rem etemri wuribaike rem God reri tatame remne kwobo labem. ¹⁶ Gesmase. An kemne omuteke webo. Kem aboyei etopkap tame etemri kulke tete. Etemkene yaku yenbo nenbo tame etemri kulke kirkir tete.

¹⁷ Stefanas, Fortunatus, Akaikus rem anne lasyam, an okbop bukre tem. Kem anne kwobo kebese be lam, etem rem anne kwobo lam. ¹⁸ Rem yam, an pap kwuye metem. Kerem mere, kem kirkir pap kwuye metem. Opkap tame yenbo kem remri sig bukre wete.

¹⁹ Esia yokwori Jisas rene habobo tatame rem kemne pir webo. Akwilakene Prisilakene repri akek duwen Jisas rene habobo tatame etem mere, rem kemne pir webo. ²⁰ Gwok tetane gesmase rem aboyei kemne pir webo. Kem Jisas rene habobo tatame remne late, kem remne Haneyen Jisas eterri sigke remne let keran ragi boite.

²¹ An Pol, areri letke an kersep poten kemne pir webo tuma basrasbo.

²² Tatame rem Haneyen rene omuteke be habote, God re remne yaper nente. Haneyen, ne ya.

²³ Haneyen Jisas re kemne pap meten kwobo late. ²⁴ Krais Jisas eterke an kemne pap yewobo.

**God Reri Teiktem Tuma Ager
The New Testament in the Yamano Dialect of the
Yessan-Mayo Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Yssan-Mayo Yamano
long Niugini**

copyright © 1980, 2004 Lutheran Bible Translators

Language: Yessan-Mayo (Yamano) (Yessan-Mayo)

Dialect: Yamano

Translation by: Lutheran Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020
61a6ffd9-3aa5-58b7-982d-b5ada9490557